

Integreringsplan Nome kommune

2024-2028

Innhold

1. Innledning:	3
1.1 Mandat:	3
1.2 Bosetting i Nome kommune.....	4
2. Kjennetegn for en vellykket integrering. Regjeringens integreringsstrategi med 4 innsatsområder	6
3. Økonomi – kortfatta om statlige tilskudd	7
4. Felles forståelse – felles plattform	10
5. Integreringsarbeidet i kommunen	11
5.1 NVFT	11
Flyktningetjenesten	11
Voksenopplæringen	12
5.2 Helse	13
Smittevern og flyktningehelsetjenesten	13
Svangerskap og barselomsorg	13
Helsestasjons- og skolehelsetjenesten	14
Psykisk helse.	14
Nome legesenter	14
5.3 NAV	15
5.4 Barnehage og skole	16
5.6 Midt-Telemark og Nome PPT	18
5.7 Midt-Telemark og Nome barnevern.....	18
5.8 Nome asylmottak	19
5.9 Eiendomsavdelingen	20
5.10 Kultur og frivillighet.....	20
6. Innsatsområder	22
6.1 Utdanning og kvalifisering	22
6.2 Arbeid	24
6.3 Hverdagsintegrering	24

1. Innledning:

1.1 Mandat:

Forrige integreringsplan for Nome kommune blei utarbeidd for perioden 2015-2019. Av ulike årsaker har den ikke blitt revidert før nå. Denne integreringsplanen skrives som en temaplan der formålet er å velge ut og organisere konkrete tiltak og prosjekter. Planen skal være operativ og kunne løse hverdagens og andre mer kortsiktige behov. Den skal samtidig kunne møte krav fra overordnede myndigheter og følge opp kommunens langsiktige planer og strategier.

Nome kommune sin visjon er "Nome -nært og godt". I dette ligger bl.a muligheten for å ha gode boliger i nærheten av viktige tilbud og at den enkelte skal ha nærhet til de man er glad i og tilbys gode barnehager, skoler og eldreomsorg. Nært og godt betyr også samhold og at fellesskapets beste blir ivaretatt. Nome kommune skal bidra til at folk får god kompetanse og kunne bidra med rekruttering til bedrifter i nærområdet.

IMDi sin visjon er: Like muligheter, rettigheter og plikter for alle i et mangfoldig samfunn og setter som verdier at vi skal være tydelige, inkluderende og modige.

Kommunale planer gjelder ofte for en tjeneste eller et kommunalområde. Nome kommune har organisert integreringsarbeidet slik at en rekke virksomheter er involvert i arbeidet. Det krever både godt samarbeid og helhetlig tenkning. Det krever gode samarbeidsarenaer, men gir likevel noen utfordringer i planarbeidet og i oppfølginga av planen.

Planens overordna mål er nettopp derfor å sørge for en struktur som sikrer helhetlig tenkning i arbeidet med integrering. Planen er bygd opp slik at de ulike tjenesteområdene i Nome kommune gir en kort presentasjon av seg selv og deretter er MÅL, TILTAK og ANSVAR satt opp innenfor 4 innsatsområder henta fra regjeringas integreringsstrategi.

Integreringsplan 2024-2028 er diskutert, revidert og godkjent i kommunens Lederteam for flyktninger. Dette teamet består av leder for flyktningtjenesten og voksenopplæringa, kommunalsjef for oppvekst, kommunalsjef for helse og omsorg, leder for helsetjenesten, avdelingsleder sosiale tjenester i NAV, leder for Nome mottak og kulturkonsulent fra samfunnsutviklingsetaten. Boligkonsulent og andre har vært innkalt ved behov.

Det legges opp til at planen evalueres årlig.

1.2 Bosetting i Nome kommune

Nome kommune har lang tradisjon med å bosette flyktninger. På midten av 1990-tallet blei det oppretta asylmottak på Dagsrud og hvert år kommer det flyttende nye folk til kommunen fra andre land enten for å jobbe, flytte sammen med noen man kjenner, kanskje for å studere eller på grunn av annen tilknytning til Nome. Lokalsamfunnet er vant til å forholde seg til flyktninger, asylsøkere og innvandrere. Det betyr også at kommunen sitter med mye erfaring og verdifull kompetanse som kommer godt med i møte med innvandrene.

Det er kommunestyret som vedtar hvor mange flyktninger kommunen kan si ja til å bosette. IMDi har en rekke kriterier som ligger til grunn for anmodningstallet. Resultater fra introduksjonsprogrammet og utsikt for å få arbeid eller skaffe seg utdanning på videregående nivå i regionen er faktorer som blir vektlagt. I tillegg blir hensynet til styrt og spredt bosetting og kommunens forventa kapasitet tatt hensyn til.

Kvinne, 43 år forteller:

Jeg har bodd 13 år i Norge. 7,5 år på Dagsrud mottak og etter det i Nome med begrenset oppholdstillatelse. Når vi fikk begrenset oppholdstillatelse, fikk vi alternativ mottaksplassering. Det betyr at vi ikke måtte bo på mottaket, men fikk bolig. Det første året var vanskelig, vi fikk ikke introduksjonsordning eller noe, men bare hjelp via Nav. Ved nærmest en tilfeldighet fikk jeg vite at reglene hadde endret seg og vi kunne få begynne på skole.

Jeg er veldig fornøyd med Nome kommune, jeg er veldig takknemlig for det kommunen har gjort. NAV hjalp oss blant annet med å komme oss til ambassaden som ligger i Frankrike for å skaffe pass. De betalte flybilletter, hotell og mat for alle seks. Dette var i 2018. Jeg kan ikke si noe negativt om kommunen. Skolen hjalp blant annet til slik at jeg fikk jobb. Jeg er veldig fornøyd.

Flyktningarbeidet blir lett prega av mangel på forutsigbarhet. Hva som skjer ute i verden og sittende regjeringers innvandringspolitikk påvirker omfanget av bosettinger. I den grad noe er normalt har Nome kommune de siste 15 år stort sett blitt forespurt om å bosette 10 flyktninger. Kommunestyret har fulgt anmodningene. I 2015-17 kom Syriakrisa, med anmodning om ekstrainsats i bosetting. Og bosettingstallet økte kraftig. Fra 2018-2021 var tallet igjen på 10 bosettinger. Fra våren 2022 har det på ny vært en unntakssituasjon på grunn av krigen i Ukraina med hhv 60 og 65 bosatte flyktninger. Ønske om høyt bosettingstall (60) har også kommet for 2024.

Om vi ser på bosettingstalla over tid er det slik at over halvparten av de bosatte blir boende. Familier og yngre blir nok ofte lenger boende enslige og eldre. Det er grunn til å tro at det henger sammen skolegang, venner og større nettverk og kanskje større grad av mobilitet for å komme seg på arbeid. Det er svært vanskelig for flyktninger innenfor 5-årsregelen (altså at de er bosatt innenfor de siste 5 åra) å kunne flytte. I så fall må de fullt og helt klare seg økonomisk i tilflytterkommunen. Det har ikke vært mange tilfellene av familiegjenforening de siste åra.

Tabell 1: Bosatte flyktninger i Nome kommune 2014-2023

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
10	27	62	24	11	9	8	11	60	65

2. Kjennetegn for en vellykket integrering. Regjeringens integreringsstrategi med 4 innsatsområder

Det er noen elementer eller prinsipper som peker seg ut som svært sentrale i integreringsarbeidet:

- IMDi legger vekt på prinsippet om tidlig innstas, bosetting seinest tre måneder etter innvilget opphold og at bosettinga skal være treffsikker, styrt og spredt. Kommunenes tjenestetilbud og kompetanse er viktig for å sikre godt integreringsarbeid. Det legges vekt på kontinuitet og fleksibilitet i bosettingsarbeidet. Det legges vekt på muligheter for arbeid og utdanning.
- Integrering er et arbeid der hele kommunen må bidra. Det gjelder både det offentlige tjenestetilbudet, næringslivet, frivillige lag og organisasjoner og den enkelte innbygger. Flyktningene må sjøl delta aktivt ved å delta i nærmiljø, kultur- og fritidsaktiviteter.
- Planlagt oppfølgingsarbeid med den enkelte flyktning og flyktningfamilier er avgjørende for å lykkes. De enkelte tjenestene må kjenne til hverandre, og vi må ha et samarbeid preget av trygghet og forståelse for hverandres styrker, begrensninger og handlingsrom. Det finnes situasjoner som er særlig sårbare og som krever aktsomhet. Det er gjerne flyktingers første møte med flyktningtjenesten, helsetjenesten, NAV etc. Også overganger fra barnehage til grunnskole, fra grunnskole til videregående skole, fra introduksjonsprogram og andre kvalifiseringstiltak til arbeid kan være kritiske.

Hovedmål for strategien er: Høyere deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Integreringsstrategien har fire innsatsområder:

1. Utdanning og kvalifisering
2. Arbeid
3. Hverdagsintegrering
4. Retten til å leve et fritt liv

Kvinne, 43 år forteller:

Vi har flere barn. Barna er med på korps, turning, fotball og håndball. Ikke alle er med på alt, men til sammen er de med på dette. Vi foreldre har ikke så god tid til å være med på noe annet. Kanskje når barna sover.

I hjemlandet mitt solgte jeg klær. Nå jobber jeg i kafe, så på en måte er det litt likt. Vi behandler kunder, tar hånd om økonomi osv.

3. Økonomi – kortfatta om statlige tilskudd

IMDi forvalter tilskudd til kommuner, fylkeskommuner og frivillige organisasjoner. Noen av ordningene er faste, mens andre er prosjektbaserte. Selve bærebjelken blant tilskuddene, er integreringstilskuddet, som er ment å dekke kostnader til bosatte og deres familiegjenforente. Integreringstilskuddet skal bidra til rask bosetting, sikre kvalitet i kvalifiseringstiltak og overgang til arbeid og/eller utdanning. Tilskuddet skal gi en rimelig dekning av de merutgiftene kommunen har til arbeidet i bosettingsåret og de neste fire årene.

Integreringstilskuddet skal bl.a finansiere merutgifter til:

- Innvandrere- og flyktningkontortjenester
- Bolig- boligadministrasjon
- Introduksjonsprogram og introduksjonsstønning
- Yrkeskvalifisering, arbeidstrening og andre sysselsettingstiltak
- NAV-tjenester
- Barne- og ungdomsverntjenester
- Tolketjenester
- Barnehagetjenester
- Integreringstiltak i grunnskolen
- Kultur- og ungdomstiltak
- Utgifter til kommunale helsetjenester
- Omsorg for personer med rusproblem
- Støttekontakt

Listen over hva tilskuddet skal brukes til er lang, og kommunen må nok også regne med kostander utover tilskuddsperioden for enkelte personer. Tilskuddene er ikke øremerket, det er opp til kommune å prioritere bruken. Følgelig bør overskudd enkelte år vurderes og om mulig settes av som reserver for å møte år med overforbruk. Det er store individuelle forskjeller når det gjelder alder, bakgrunn og kompetanse hos flyktninger som kommer til Nome. De som kommer uten tilstrekkelig kompetanse fra norsk arbeidsliv eller utdanning, vil oftest ha behov for lengre kvalifiseringsløp enn integreringstilskuddet er beregnet til. Personer regnes som voksne fra og med det året de fyller 18 år. Forutsetning for utbetaling er at personen er folkeregistrert i kommunen.

I august 2023 kom det en rapport fra Beregningutvalet basert på kartlegging fra 2022. Funnene viser at kommunene i stor grad får dekt de gjennomsnittlige utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger i de fem årene kommunen mottar integreringstilskudd. Dekningsgraden var både i 2021 og 2022 på 97,3%. Kommunene får mer enn dekt de gjennomsnittlige utgiftene til bosetting og integrering av enslige mindreårige de årene kommunene mottar integreringstilskudd og særlige tilskudd. Kommunen får derimot i mindre grad dekt de gjennomsnittlige utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Et hovedfunn i denne kartleggingen, som i alle tidligere, er at det er store forskjeller i utgiftsnivået mellom kommunene.

Satser for integreringstilskudd etter revidert statsbudsjett 2023

Integreringstilskudd	År 1 (2023)	241.100 (enslig voksen)
Integreringstilskudd	År 1 (2023)	194.400 (voksen)
Integreringstilskudd	År 1 (2023)	194.400 (barn)
Integreringstilskudd	Å 2 (2022)	249.500
Integreringstilskudd	År 3 (2021)	177.400
Integreringstilskudd	År 4 (2020)	88.000
Integreringstilskudd	År 5 (2019)	72.000
Barnehagetilskudd	År 1 (2023)	27.800 (engangstilskudd)
Eldretilskudd	År 1 (2023)	180.600 (engangstilskudd)

Kommuner som bosetter enslige mindreårige, får ekstra tilskudd for denne målgruppen. Kommunen kan også søke om tilskudd til flyktninger med alvorlig funksjonsnedsettelse og/eller adferdsvansker. Det skal føre til raskere bosetting av denne gruppen. Tilskuddet skal

dekke ekstraordinære utgifter som følger personenes hjelpebehov og det er øremerket personen. Tilskudd 1 er et engangstilskudd som kan gjelde første eller andre bosettings år. Tilskudd 2 er et større tilskudd som kan utbetales årlig i inntil fem år etter bosetting. Tilskuddssatsen for år 1 er kr. 196.400 og tilskudd 2 kan innvilges etter en maks sats på kr. 1.430.000.

Norskopplæring er finansiert på følgende måte:

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap	Grunntilskudd	Kr. 665.300
	Persontilskudd år 1 lav eller høy sats	Kr. 16.100/381.00
	Persontilskudd år 2 lav eller høy sats	Kr. 29.300/75.600
	Persontilskudd år 3 lav eller høy sats	Kr. 18.400/52.100
Opplæring i norsk for voksne personer med kollektiv beskyttelse		Kr. 46.400
Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for asylsøkere i mottak	Asylnorsk	Kr. 16.000
	Samfunnskunnskap i mottak	Kr. 2.300

Kvinne, 50 år forteller:

Hadde ikke mulighet for å bruke mine kvalifikasjoner. Prøver å finne en jobb som kan passe med utdanning og erfaring, men klarer ikke det til nå. Hvordan føles det? Jeg vet ikke, Jeg tror det kan være vanskelig, jeg må kjenne nordmenn/nettverk for å jobbe. For meg er det rart, annet system i Ukraina.

4. Felles forståelse – felles plattform

Her defineres en del sentrale ord og begreper. Definisjonene er tatt fra udi.no/ord-og-begreper/flyktning/

Flyktning: En flyktning er en person som fyller kravene for å få beskyttelse (asyl). En person vil få oppholdstillatelse som flyktning i Norge hvis han eller hun er forfulgt på grunn av

- Etnisitet
- Avstamming
- Hudfarge
- Religion
- Nasjonalitet
- Medlem av en spesiell gruppe
- Politiske meninger.

Eller som ved hjemreise står i reell fare for å bli utsatt for:

- Dødsstraff
- Tortur
- Umenneskelig eller nedverdiggende behandling
- Straff

Asylsøker: En person kalles asylsøker når han eller hun har søkt om beskyttelse (asyl) i Norge, og ikke har fått søknaden sin endelig avgjort.

Familieinnvandring: De som søker om familieinnvandring er vanligvis ektefelle eller barn av en som allerede bor i Norge. Andre eksempler er foreldre som har barn i Norge, de som skal gifte seg med en i Norge eller er helsøsken.

Familieinnvandring kalles også **familiegjenforening** eller **familieetablering**.

Sekundærbosetting: Det betyr at en bosatt flyktning flytter til en ny kommune.

Alternativ mottaksplass (amot): Alternativ mottaksplass er en ordning for asylsøkere og andre personer som har rett til å bo i asylmottak. Ordningen innebærer at en kommune påtar seg ansvaret for å gi et botilbud til og følge opp, personen. Det er frivillig for kommunen å ta imot en person på alternativ mottaksplass.

5. Integreringsarbeidet i kommunen

Kvinne, 50 år fra Ukraina forteller:

Vi hadde dårlig tid mellom bussene vi skulle ta fra mottaket. Mistet bussen. Hadde mye bagasje. Ønsker bedre forberedelse på hva som skjer hvis mister buss. Fint å komme hit til Nome. Ble møtt av to ansatte i flyktingetjenesten, jeg kjøpte noe mat, dro til huset, de forklarte mange ting. Det var bra. Det var hyggelig.

Perioden etterpå var vanskelig. Vi kjente ikke området. Fikk vite at dette var landsbygda. Det var et sjokk. Er selv fra en by. Etter hvert ble det bra. Vi ble kjent med området.

5.1 NVFT

Nome voksenopplæring og flyktingetjeneste er en organisasjon som består av to avdelinger: Flyktingetjenesten og Voksenopplæringen.

Flyktingetjenesten

Flyktingetjenesten bosetter og følger opp bosatte flyktninger i kommunen i en 5 års periode. Bosettingsarbeidet består blant annet av å møblere bolig, ta imot flyktingen og gi informasjon om kommunen vår. Boveiledning gis når det er nødvendig.

Tjenesten fatter vedtak om introduksjonsprogram for bosatte flyktninger etter avtale med IMDI. Det blir utarbeidet en integreringsplan som skal sikre måloppnåelse om høyere utdanning eller arbeid. Tilbudet skal kvalitetssikres og koordineres for å sikre at programmet for hver deltaker fyller kravene i introduksjonsloven.

Også bosatte som ikke går i introduksjonsprogrammet blir fulgt opp av flyktningetjenesten. Mange har helseutfordringer og trenger bistand for å kunne orientere seg i det norske systemet.

Flyktningetjenesten arbeider tett opp mot andre tjenester; idrett, kulturliv, frivilligheten, NAV, IMDI, m.fl.

Voksenopplæringen

Nome voksenopplæring gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven, og grunnskoleopplæring for de som har rett på det etter opplæringsloven.

Voksenopplæringen er sertifisert prøvested for norskprøver og prøve i samfunnskunnskap.

Lengden på norskopplæring varierer med skolebakgrunn og progresjon. De første timene er organisert som rene muntlige kurs, der deltakere med ulik utdanningsbakgrunn deltar i samme gruppe. Etter hvert blir de satt inn i grupper på ulike nivå fra A1 til B2. Beboere på Nome mottak med rett til norskopplæring, får 175 timer opplæring. I tillegg får de 25 timer opplæring i samfunnskunnskap.

For de fleste er målet med grunnskoleopplæring å få vitnemål og dermed kvalifisere seg til videregående skole. Det varierer fra deltaker til deltaker hvor lang tid opplæringen tar. For å få vitnemål for fullført grunnskole, må deltakerne ha karakter i fagene norsk, samfunnskunnskap, matematikk, engelsk og naturfag, tilsvarende kompetansekrav fra 10. trinn.

Når det er behov for det, samarbeider Nome voksenopplæring med ulike instanser som PPT, helsetjenestene og Statped.

5.2 Helse

Det er ulikt lovverk knyttet til bosatte flyktninger som har lovlig opphold i Norge og asylsøkere ved Nome Asylmottak som ikke er folkeregistrert i kommunen.

Minoritetsspråklige utfordrer helsetjenestene i kommunen da de ikke behersker norsk og gjør kommunikasjon mer krevende både for den minoritetsspråklige selv og helsepersonell i kommunen. Det er viktig å sette av god tid til konsultasjon/samtale som igjen fører til økt ressursbruk og påvirker økonomien i tjenestene.

Helse- og omsorgspersonell har ansvar for å sikre god kommunikasjon og vurdere behovet for bruk av kvalifisert tolk i møte med pasienter, brukere og pårørende med begrensede norskkunnskaper. Dersom det er tvil om pasienten kan kommunisere på en tilfredsstillende måte på norsk, skal det bestilles kvalifisert tolk.

Smittevern og flyktningehelsetjenesten

Nome kommune har etablert et tverrfaglig «Smittevern og flyktningehelseteam», som er organisert i virksomhet Helse. Teamet består av sykepleier, spesialsykepleier med videreutdanning innenfor psykisk helse, legesekretær, helsesykepleier og lege.

Tilbudet skal ha særlig vekt på kartlegging av psykiske og fysiske helseproblem i den første tiden i Norge.

Teamet gir tilbud om helsesamtale til beboere ved Nome Asylmottak, bosatte og familiegjenforente. Helsesamtalen følger veileder Helsetjenester til flyktninger og asylsøkere, kartleggings skjema helseundersøkelse ved 3 mnd. etter ankomst Norge.

Svangerskap og barselomsorg

Helsestasjonen ved jordmor tilbyr oppfølging til gravide, uavhengig av om vedkommende har lovlig opphold i Norge eller ikke. Den gravide tilbys et utvidet tilbud.

Svangerskapsomsorgen ivaretas i samarbeid med lege og helsestasjonen 0-5 år.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Alle barn og unge som oppholder seg i Nome skal tilbys utvidet helsestasjons- og skolehelseprogram. Tilbudet er gratis og omfatter blant annet;

- Helseundersøkelser etter anbefalt program
- Barnevaksinasjonsprogram
- Hjemmebesøk, oppsøkende virksomhet og foreldreveiledning
- Helseopplysning og veiledning individuelt, grupper og i skoleklasser

Psykisk helse.

Flyktninger kan ha flere psykiske helseplager og diagnostiserte lidelser. Når alt i livet er snudd på hodet og du ikke har oversikt over hva livet fremover vil by på, velger mange å legge lokk på egen psykisk helse. Arbeidet med å overleve tar alt fokus. Dette kan gjøre det særs krevende å gjennomføre kartlegging av psykisk helse i tidlig fase.

Psykiske plager henger sammen med hva de har opplevd og blitt utsatt for før og under flukten fra hjemlandet. Livsmestringen, levevilkårene og hvordan familien opplever at de har det i Norge påvirker om de psykiske helseplagene vedvarer eller fortsetter å øke etter at de er bosatt.

Derfor er helse avhengig av nært samarbeid med andre samarbeidspartnere som kan bistå med praktiske utfordringer i hverdagen som igjen kan dempe stress og uro.

Nome legesenter

Legetjenesten i Nome har lang erfaring med å arbeide med flyktninger, da vi har hatt asylmottak i kommune gjennom mange år. Det er de siste årene er det ansatt helsesykepleier/lege med annet språk enn norsk som morsmål. Dette styrker tjenesten vår.

Ansatte i «Smittevern og flyktningehelsetjenesten» har nært samarbeid med fastleger, jordmor, helsesykepleiere i helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Vi arbeider nært med ansatte ved Nome Asylmottak og Nome Voksenopplæring og

flyktingtjeneste med fokus på ytterligere forbedring og styrking av det tverrfaglige samarbeid knyttet til flyktinger og asylsøkere.

5.3 NAV

NAV Midt-Telemark og Nome, og Nome Voksenopplæring og flyktingtjeneste, har en samarbeidsavtale som bygger opp under felles mål om å bistå personer ut i arbeid. Dette er hjemlet i integreringsloven, som blant annet har som formål at innvandrere skal få formelle kvalifikasjoner, varig tilknytning til arbeidslivet og oppnå økonomisk selvstendighet.

Det overordnede målet med avtalen, er å sikre en klar ansvarsdeling mellom avtalepartene, for å bidra til et effektivt og målrettet introduksjonsprogram for den enkelte deltaker. Avtalen skal blant annet sikre at NAV involveres tidlig i deltakerens introduksjonsprogram, samt sikre gode overganger for deltakere som skal motta oppfølging fra NAV etter endt introduksjonsprogram. Videre skal avtalen bidra til å sikre informasjonsflyt og samarbeidsrutiner mellom avtalepartene når det gjelder arbeidet med introduksjonsprogrammet i kommunen

NAV har ikke konkrete oppgaver hverken etter lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) eller integreringsloven, men er en viktig samarbeidspartner for kommunen i arbeidet med introduksjonsprogrammet. NAV skal ved behov bistå med kartlegging av den enkelte deltaker utover den lovpålagte kompetansekartleggingen etter integreringsloven, og i utarbeidelse av individuell plan etter introduksjonsloven, eller sluttmaal og integreringsplan etter integreringsloven, for den enkelte deltaker.

For de flyktinger som starter i introduksjonsprogrammet utbetaler NAV økonomisk sosialhjelp fra flyktingene ankommer kommunen til de starter i introduksjonsprogrammet og mottar introduksjonslønn. Veiledere fra NAV har utekontor på Voksenopplæringen i Lunde en gang i uken slik at brukerne har kort vei til en fast veileder hvis de har spørsmål knyttet til økonomi, men også for å drøfte jobbmuligheter og veien etter

introduksjonsprogrammet. NAVs arbeidsmarkedstiltak kan benyttes der det er hensiktsmessig ut ifra kartlegging og individuelle vurderinger. NAV og NVFT har tverrfaglige samarbeidsmøter en gang per måned.

5.4 Barnehage og skole

En viktig del av integreringsarbeidet er å få barn og unge til å bli en del av små og store fellesskap i det norske samfunnet. Gode barnehager og skoler spiller en viktig rolle. Barnehage og skole er også en viktig integreringsarena for foreldre, som får viktige møter med norsk språk og kultur. Trygge foreldre er avgjørende for en god oppvekst og godt integreringsarbeid. Det er derfor viktig å bli godt kjent med barnehagen, skolen og de ansatte.

Nome kommune har fire barnehager; Herregårdshavna og Helgen barnehager og Fagerli barnehage lokalisert på Ulefoss. Skoemyra og Sluseparken barnehager og Svenseid barnehage lokalisert i Lunde. Det er naturlig at tilflyttede barn får plass i barnehagen nærmest bosted så fort som mulig. Barnehagene har sitt hovedopptak om våren, supplert med fortløpende inntak gjennom året.

Barnehagen jobber i samarbeid og forståelse med hjemmet for å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. (Rammeplan 2017)

Nome kommune har to grunnskoler; Holla 10-årige skole og Lunde 10-årige skole. Begge skolene tar imot elever som blir bosatt i kommunen. Holla 10-årige skole er nærskole for Nome statlige mottak.

Opplæringsloven gir rett til grunnskoleopplæring når det er sannsynlig at barnet skal være i Norge mer enn tre måneder, mens plikten til grunnskoleopplæring begynner når oppholdet har vart i tre måneder. Opplæringsloven gir rett til særskilt norskopplæring for elever med annet morsmål en norsk og samisk, frem til de kan følge den vanlige undervisningen i

skolen. Nye elever starter i ordinær klasse fra første stund, men deltar i tillegg en del timer (varierer) på særskilt norskopplæring. De små lærer mye språk gjennom leken.

Det informeres på foreldremøter om behovet mottakselevne har for hjelp til transport, slik at de inkluderes i bursdagsfeiringer og fritidsaktiviteter.

Ansatte innen oppvekst med tospråklig bakgrunn, er en viktig ressurs.

Skolene har i perioder språkassistenter, fast ansatte eller voksne i språkpraksis fra voksenopplæringen.

Barnehage og skole har ansvar for å gjennomføre velkomstsamtale/oppstartsamtale med foresatte med bruk av tolk. Samtalen inneholder informasjon om barnehage og skole, organisering av dagen, informasjon fra foreldre om deres barn, praktisk informasjon om hverdag i norsk barnehage og skole.

Barnehager og skoler i Nome kommune samarbeider tett og systematisk med de andre kommunal tjenestene; Helsestasjon og skolehelsetjenesten, pedagogisk-psykologisk tjeneste, barnevern, Nome mottak og Nome Voksenopplæring og flyktningetjeneste. Sammen er disse tjenestene «laget rundt barn og unge». Barn og elever omtales som «våre» og sammen løser man utfordringer som dukker opp, smått og stort.

I overgangen fra ungdomstrinn til videregående har rådgiver en sentral rolle. Mange av de nye elevene som kommer sent i ungdomsskoleløpet, starter på Bø videregående skole, på det som kalles kombiklassen. Elevene får da ett år ekstra med språkopplæring før de starter ordinært løp i videregående skole.

En viktig del av inkluderingen for skolen, er at alle skal ha like muligheter til å delta i aktiviteter. Skolen har derfor mye nytt og bra utstyr å låne ut. Eks: Sykler, hjelmer, ski, skøyter, hockeykøller, redningsvester osv.

5.6 Midt-Telemark og Nome PPT

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) har som mål å bidra til at barn, unge og voksne med særlige behov sikres gode opplærings- og utviklingsmuligheter. PPT er kommunens sakkyndige instans bla. ved vurderinger om spesialundervisning etter opplæringsloven Kapittel 4A *Opplæring spesielt organisert for voksne*. Voksne i grunnskoleopplæring kan ha rett på spesialundervisning ut fra to kriterier. Det ene kriteriet er at den voksne eleven ikke har tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen i voksenopplæringen. Det andre kriteriet er at den voksne eleven har behov for å utvikle eller vedlikeholde grunnleggende ferdigheter. Det kan være aktuelt dersom eleven etter å ha fullført videregående opplæring fortsatt trenger opplæring, eller har fått en skade eller en sykdom og trenger hjelp for å fungere i det daglige. Begge kriteriene for å motta spesialundervisning krever at PP-tjenesten gjør en sakkyndig vurdering, og at kommunen fatter et enkeltvedtak.

PPT har også ansvar for å bistå barnehager og skoler i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa bedre til rette for barn og elever med særlige behov.

5.7 Midt-Telemark og Nome barnevern

Barneverntjenesten har ansvar for:

Barneverntjenesten har som mandat å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Barneverntjenesten skal bidra til at barn og unge møtes med trygget, kjærlighet og forståelse, og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår. Barneverntjenesten sitt hovedfokus er:

- Forebyggende arbeid
- Utrede og gjennomføre undersøkelser
- Hjelpetiltak i hjemmet
- Plassering av barn utenfor hjemmet, etter vedtak i Fylkesnemnda eller frivillig plassering
- Oppfølging av barn plassert utenfor hjemmet
- Godkjenning av fosterhjem

I tillegg samarbeider barneverntjenesten med de ulike samarbeidspartnere i kommunen som er rundt familier og barn, både i enkeltsaker og på systemnivå.

5.8 Nome asylmottak

Utlendinger som har søkt om beskyttelse i Norge skal gis tilbud om innkvartering etter utlendingsloven § 95. Innkvartering i asylmottak er frivillig.

Asylmottak skal være et enkelt, men akseptabelt innkvarteringstilbud, som sikrer beboernes grunnleggende behov, samt den enkeltes behov for trygghet og sikkerhet.

Personer som bor på asylmottak, skal ved behov for utbetalt økonomiske ytelser til livsopphold av UDI. De økonomiske ytelsene er subsidiære, og faller bort dersom personen kan dekke utgifter til livsopphold selv. Nivået på ytelsene fastsettes årlig gjennom Statsbudsjettet.

For å sikre at beboere i asylmottak får de tjenestene de har krav på mottar kommunen et vertskommunetilskudd fra UDI.

Nome kommune har drevet asylmottak i kommunens boliger på Dagsrud siden 1993. Nome mottak er et ordinært basismottak med kontrakt fram til 30. juni 2030, og kan ta inntil 210 beboere.

Mottaket skal bidra til at beboere får et aktivt og meningsfylt opphold med tilbud om grunnskole, videregående opplæring, norskundervisning, barnehage og fritidsaktiviteter.

Asylmottaket skal bidra til god kommunikasjon og samhandling mellom ansatte og beboere og samarbeidspartnere. Særlig viktig er det å legge til rette for et strukturert samarbeid med helsetjenesten, barnevern, skole og voksenopplæring.

Beboere på mottak deltar i et helhetlig informasjonsprogram under oppholdet. Ansatte skal bidra til at beboerne kan ivareta egen livssituasjon, kjenne sine rettigheter og plikter, ta informerte valg, samt forberede dem på retur til hjemlandet eller bosetting i Norge.

5.9 Eiendomsavdelingen

Eiendomsavdelingen i Nome kommune har ansvar for drift og vedlikehold av alle kommunale bygg, både skoler, barnehager, sjukeheim, statlig mottak og leilighetsbygg. Kommunen har i underkant av 200 boliger til utleie for ulike grupper, i tillegg leies det inn boliger i det private leiemarkedet ved behov.

Eiendomsavdelingen skal blant annet framskaffe boliger til flyktninger som har bosettingsvedtak i Nome. Vi skal sikre at alle leietakere i kommunale boliger har en bolig av grei standard, at boligen er godkjent for utleie, og utbedre eventuelle feil og mangler i boligene. Tildeling av bolig gjøres enten av helse- og omsorgsetaten eller et tverrfaglig bo-team.

Eventuell bo-oppfølging gjøres av flyktningtjenesten eller helse- og omsorgsetaten.

Eiendomsavdelingen behandler også søknader om startlån til kjøp av bolig.

5.10 Kultur og frivillighet

Kommunen skal sikre innbyggerne en forutsigbar grunnstamme av kommunal kulturformidling av høy kvalitet, herunder bibliotektilbud i begge bygdesentra, kulturskoletilbud i begge bygdesentra, teater for barn og voksne, ukentlig kinotilbud, ungdomstilbud og spesielt tilrettelagte tilbud. Kommunen skal veilede, tilrettelegge, samarbeide, koordinere, være pådriver, synliggjøre og støtte private og frivillige initiativ, arrangement og tilbud, som vil tilføre befolkningen gode tilbud og aktiviteter.

Kommunen skal ha fokus på å utjevne sosiale helseforskjeller og jobbe forebyggende for å hindre at sosiale helseforskjeller går i arv. Kommunen skal produsere tjenester, og tilrettelegge for eksterne aktørers gode og varierte kultur- og fritidsaktivitetstilbud som bidrar til god folkehelse, som f.eks å forebygge fysisk inaktivitet, ensomhet og utenforskap. Forebygging handler om å kunne identifisere problemer, hva som er årsakene til problemene, og hvordan endre forholdet mellom problemene og årsakene, for å forsøke å unngå eller redusere problemet. Ofte vil det konkluderes med at problemer er sammensatte og komplekse, uten enkle løsninger. For å sikre barn og unge en trygg oppvekst med gode

muligheter for utvikling, tilhørighet og aktiv utfoldelse er det viktig med samarbeid og en tverrfaglig tilnærming.

Biblioteket er en viktig samarbeidspartner for skoler og barnehager, blant annet viktig for språkopplæring i barnehagen og for å skape leselyst og leseferdigheter for skoleeleven.

Biblioteket skal samarbeide med andre kommunale virksomheter og frivillige foreninger om arrangementer og kulturelle opplevelser og være en arena for litteratur og samfunnsdebatt.

Gjennom kulturskolen får et stort antall barn og unge undervisning hver uke innenfor et vidt spekter av tilbud. Kulturskolen har 215 elevplasser fordelt på 4,5 årsverk. Tilbudet omfatter musikk, dans, teater og visuell kunst. Nome kino skal gi en god kino-opplevelse for alle. Det skal være god kvalitet på bilde, lyd, sittekomfort, billettsystem og kiosk-tilbud. De ansatte skal ha god kompetanse og det skal tilstrebes å programmere slik at det favner flest mulig interessegrupper. Fritidsklubbene i Nome kommune skal være et sted hvor ungdom kan være med og forme tilbudet selv. Klubbene stiller ikke krav om at brukerne skal ha bestemte holdninger eller ferdigheter. Det blir holdt husmøter to ganger i året hvor all ungdom kan komme med forslag til aktiviteter, tilbakemeldinger og stemme over eventuelle nye vedtak på huset. Fritidsklubbene representerer derfor ikke bare fysiske steder der ungdom møtes, men fokuserer på utviklingen av ungdomskulturen og på utfordringer eller tendenser i ungdomspolitikken. Nome ungdomsråd er det demokratiske høringsorganet for ungdom i kommunen. Ungdomsrådet uttaler seg i politisk saker og fremmer det som er viktig for barn og ungdom i lokalmiljøet til politisk hold.

Kulturkortet er en ordning som gjør at barn fra mindre bemidlete hjem kan benytte seg av kulturtilbud på lik linje med andre barn. Både kulturskole, frivillige foreninger og idrettslag aksepterer kulturkort som betaling.

Nome kommune har et godt og bredt organisert kultur- og fritidstilbud til barn og ungdom. Alle kommunens kulturenheter har stort fokus på denne aldersgruppen. Kulturskolen, Biblioteket, Ung i Nome og Ulefoss samfunnshus har alle barn og unge som hovedmålgruppe, samt Den kulturelle skolesekken (DKS) som ligger innunder Avdeling for Kultur, fritid og folkehelse. Det skal være muligheter for alle å delta og oppleve kultur uavhengig av bakgrunn, økonomi, trosretning, funksjonsevne, kjønn eller familiesituasjon.

6. Innsatsområder

6.1 Utdanning og kvalifisering

Målsetting:	Tiltak:	Ansvar:
Gi barn og unge med innvandrerbakgrunn gode norskkunnskaper, grunnleggende ferdigheter og faglig kompetanse, gjennom likeverdig utdanningsløp fra barnehage til og med videregående skole.	Barnehageopptaket er samordnet i Nome kommune, med hovedopptak i mars og løpende opptak gjennom året. Tildeling av plasser i henhold til opptakskriteriene i vedtektene.	Oppvekstetaten/ barnehagene
	Nome Asylmottak har avtale om barnehageplasser.	
	Barn og elever som har behov for spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning på lik linje med andre barn.	PPT
	Bidra til kompetanseheving knyttet til språk i barnehager og skoler.	PPT
	Samarbeid med skoler og barnehager om tiltak på systemnivå.	PPT
	Mottaket skal sikre at nyankomne barn og unge blir meldt inn i grunnskolen kort tid etter ankomst, og at ungdom får hjelp til å søke plass i videregående skole.	Mottaket
Gi barn med innvandrerbakgrunn kunnskap og forståelse for egen kultur og opprinnelsesland.	Synliggjøre mangfoldet som en ressurs for barnet og i barnegruppen	Barnehagene
	Mottakets beboerrettede arbeid skal bidra til en meningsfylt hverdag for beboere, være differensiert uti fra deres behov, og gi den enkelte mulighet til å ivareta eget språk og kultur.	Mottaket
Kvalifisere voksne bosatte flyktninger til økt arbeidsdeltakelse gjennom tilpasset opplæring.	Alle bosatte over 18 år skal kartlegges i forhold til deltagelse i introduksjonsprogrammet innen 1 måned etter bosetting.	NVFT
	Bosatte som har rett og plikt til introduksjonsprogram skal få tilbud om oppstart innen 3 måneder etter bosetting.	NVFT
	Bosatte voksne flyktninger/innvandrere skal få tilbud om opplæring i norsk og	NVFT

	<p>samfunnskunnskap innen 3 måned etter bosetting.</p>	
	<p>Voksne flyktninger/innvandrere som har rett til grunnskoleopplæring, skal få tilbud om det på bakgrunn av søknad.</p>	NVFT
	<p>Deltagere i introduksjonsprogrammet skal ut i språkpraksis (som en del av norskopplæringen) senest 4-5 måneder etter oppstart.</p>	NVFT i samarbeid med kommunale og private virksomheter.
	<p>Tilby arbeidsmarkedstiltak til deltagere som har behov for å kvalifisere seg til arbeid. For eksempel mentorordning, lønnstilskudd, kurs, praksis, m.m</p>	NAV
	<p>Tilby kompetansebygging på cv-skriving, arbeidsmarkedet og norsk arbeidsliv.</p>	NAV
	<p>PPT utarbeider sakkyndig vurdering der loven krever det.</p>	PPT
<p>Gi grunnleggende opplæring i norsk og samfunnskunnskap til beboere på Nome mottak som har rett til dette.</p>	<p>Tilby opplæring i norsk og samfunnskunnskap senest 3 måneder etter at rettighetene er innvilget.</p>	NVFT
	<p>Nyankomne asylsøkere blir meldt opp til norskundervisning ved voksenopplæringen kort tid etter ankomst.</p>	Mottak
<p>Sikre at flyktninger i alderen 16-18 år får sine rettigheter til vgs oppfylt.</p>	<p>Tett kontakt og samarbeid med videregående skoler eller inntakskontoret til fylkeskommunen.</p>	NVFT og skolene

6.2 Arbeid

Målsetting:	Tiltak:	Ansvar:
60% av voksne, som har arbeid som målsetting, får et fotfeste i arbeidslivet, og blir økonomisk uavhengige i løpet av integreringsperioden.	Alle kommunens enheter skal tilby språklæringsplass for flyktninger.	NVFT i samarbeid med alle kommunens enheter.
	Tett oppfølging i et individuelt tilpassa introduksjonsprogram.	NVFT og NAV
	Tilby norskopplæring til deltakere som har behov for ytterligere språkopplæring for å kvalifisere seg til arbeid eller arbeidsmarkedstiltak.	NVFT
	Gi bistand til å komme i jobb for deltakere som er klare for å gå ut i arbeidslivet.	NAV/NVFT

6.3 Hverdagsintegrering

Målsetting:	Tiltak:	Ansvar:
Flyktninger skal oppleve tilhørighet og deltakelse i samfunnslivet.	Obligatorisk foreldreveiledning og livsmestring i introduksjonsprogrammet.	NVFT
	Gi grundig informasjon om nærmiljøet.	NVFT
	Mobilisere lag og organisasjoner, eller andre frivillige	Kultur/frivillighet
	Mottaket skal legge til rette for at beboere kan være aktive deltakere i nærmiljøet. Tilbud om fritidsaktiviteter skal bidra til at beboere får et aktivt og meningsfylt opphold.	Mottaket

Bosatte flyktninger skal eie/leie sin egen bolig.	Bygging av flere boliger til bl.a. flyktningformål. Må henge sammen med Boligsosial handlingsplan.	Boligkonsulent Boteam
---	---	--------------------------

6.4 Retten til å leve et fritt liv

Målsetting:	Tiltak:	Ansvar:
Forebygge negativ sosial kontroll.	Gjennomføre tiltak i henhold til lokal handlingsplan.	Alle som møter flyktningene
	Prosjekt frihet – sertifisering	NVFT
Bosatte flyktninger og beboere på mottaketskal få nødvendig og trygg helsehjelp.	Sikre god kartlegging og gi nødvendig oppfølging av flyktninger i forhold til helse.	Helse og NVFT
	Bruk av tolk.	Helse
	Alle bosatte flyktninger skal ha fastlege så raskt som mulig.	Helse
	Alle voksne bosatte flyktninger skal ha tilknytning til et tannlegekontor.	NVFT
	Ansatte skal kjenne til rutiner for å identifisere og følge opp sårbare grupper eller beboere med spesielle behov.	Mottaket